

Хуршид

ФАРҲОД ВА ШИРИН

**(НАВОИЙ ДОСТОНИ АСОСИДА САҲНАЛАШТИРИЛГАН)
5 ПАРДА 7 ҚҶРИНИШЛИ МУЗИКАЛИ ДРАМА**

ҚАТНАШУВЧИЛАР

Хоқон — Хўтан подшоҳи.

Фарҳод — Хоқоннинг ўғли. Ботир ва олижаноб йигит.

Мулкоро — Хоқоннинг вазири.

Баҳром — Вазирнинг ўғли, Фарҳоднинг ягона дўсти.

Шофур — Эрон савдогари. Фарҳоднинг гурбатда йўлдоши.

Меҳинбону — Арман маликаси.

Ширин — Меҳинбону акасининг қизи.

Хисрав — Эрон шоҳи.

Шеруя — Хисравнинг ўғли.

Ёсуман — Хисравнинг айёри

Табиблар, савдогарлар, иш боши, вазирлар, аскарлар, йигитлар, ишчилар, жориялар, элчилар, ўйинчилар.

Хўтан мулкики жаннатдин нишондур,
Саводи узра жаннат жон фишондур.

Гар онда сайр бўлса ихтиёринг,
Ҳадоиқ жониби тушса гузоринг.

Ҳамоно тўрт қасри равза ойин,
Ичинда тўрт қасри хулд тазийн.

Навоий

І П А Р Д А

І К Ū Р И Н И Ш

Хоқоннинг ҳашаматли саройида шаҳар улуғлари тўпланган. Фарҳодни хоқон кўтариш мақсадида тўпланган йиғин. Фарҳод, Хоқон, ўйинчи чолғучилар бор.

Музика

Дўстлар айш ила кўнглингиз гулистон ўлғуси,
Шоҳимиз бўлса омон лутфи фаровон ўлғуси.
Сиз бўлурсиз бу жаҳон халқи ичинда бахтиёр.

Х о р

Кўнглимиз ойнаи хуршиди тобон ўлғуси.

Ф а р ҳ о д

Ҳосил ўлғай кўнглингизда ҳарнаким бўлса ҳавас,

Х о р

Ул замон бизга яна ортиқча эҳсон ўлғуси.

Ф а р ҳ о д

Юрт ўлур адл ила обод эл ҳам эҳсон бирла шод,

Х о р

Юзимиз кулғай, юраклар шоду хандон ўлғуси.

Хоқон

Азизлар биз бу ердан азм этдик.
Тўсуқлардан ўтиб Юнонга етдик.
Тилсиму дев ила аждар бор эрди,
Бу тўсуқларни Фарҳод барҳам урди.
Бориб Суқрот ғори ичра кирдик,
Тилсимномани қўлга киритдик.
Насиҳат дурларин кўб терди Суқрот,
Видо айлаб ижозат берди Суқрот,
Саломат юртга келдик шоду хандон.

Ҳамма

Яшанг, хуш келдингиз ҳурматли Хоқон.

Хоқон

Қариликда ўғлоним қилди хурсанд
Каромат айлади бу хилда фарзанд,
Буни ўршимга ўлтирмак тилайман.

Ҳамма

Ўғлон ажратмаган ҳеч бизни сиздан.

Хоқон

Билурсено — йўқ жаҳонда жовидони
Бўлибдир навбат ила борча фони.
Садоқат билдиурсиз балли, раҳмат,
Қарилик менга етқирмоқда заҳмат.
Эрур Фарҳод — йигит, кучли, тавоно,
Бу тоғу тахтга мос, хушбўру доно.

Музыка

Фарҳод

Шаҳо умринг узун иқболу давлат сенга ёр ўлсин,
Фалаклар узра шоҳлик тахти сенга барқарор ўлсин.
Мени шоҳликка илғойсан отолиқ илтифотингдан.
Қўйинг бу сўзни, менга халқ ила тенглик шиор ўлсин.
Менга айтдинг адолат деб ҳамиша халққа зулм этсам,
Гуноҳи кимга тушгай бу томон ҳам эътибор ўлсин.

Хоқон

Сўзинг таъсири юз минг жондин ортиқ,
Не жонким чашмай ҳайвондин ортиқ.
Қулоқ топти дури шаҳвор сендан,
Ва лекин мен заифу зор сендан.
Тама бу ранглиғ сўз тутмас эрдим,
Жавобим бу сифат кўз тутмас эрдим.
(Халққа қараб)
Етукдир барча илм ила ҳунарда,
Йўқ айби, ақл ила идроки тоза.

Мулкоро

Фақат бир айби бор йиғию афғон,
Тутар биздан мудом, боисни пинҳон.

Музыка

Хоқон

Ёширин дардингни зоҳир айлар афғон оқибат,
Асраган сирингни ёйгай сели мужгон оқибат.
Ёширар эрдинг боғир чокини лекин қилди фош,
Ҳар томон кўп сочилғон бу каби қон оқибат.

Ф а р ҳ о д

Найлайин кўксимни чокидин билинмиш элга ҳам
Жонини қийнаб эзувчи доғи пинҳон оқибат.

М у л к о р о,

Б а ҳ р о м

Бу жаҳон боғида биткан бир ниҳоли кўрмадик
Соя янглиғ бўлмаган ер бирла яксон оқибат.

Х о қ о н

Ўзингдан гар мени хушдил тиларсан,
Муродим умрдин ҳосил тиларсан.
Аён қилмоқ керак бу сўзда фосим,
Қабул этмак керак бу илтимосим.
Жаҳон бўлса сенинг бирла музайян,
Сени ўз ўрнима қилсам муайян.

Ф а р ҳ о д

Бир-икки йил иноят айласа шоҳ,
Ки хизматдан ўзимни қилсам огоҳ.
Шаҳ олдида ҳамиша бирга бўлсам,
Бу иш кайфиятини яхши билсам.
Жаҳонда ҳар ишиким одам этди,
Бу иш машқ ила поёнига етди.
Билай ишнинг ривожин ҳам касодин,
Ҳам онглай иш салоҳин ҳам фасодин.

Х о қ о н

Менга шаҳлиқда қуллик ҳам қил энди,
Отолик ҳам, ўғуллик ҳам қил энди.

Музыка

Ф а р ҳ о д

Чархдан жонимгадир юз тиғи қотил ҳар замон,
Даврдан жонимга минг заҳри ҳалоҳил ҳар замон.
Дема ҳеч тинчлик сўзиниким бўлур афлокдин,
Юз балолар ояти ҳаққимда нозил ҳар замон.
Бўлса юз жоним бериб ўлмакни олсам яхшироқ,
Жонга мундоғ ким етар юз тиғи қотил ҳар замон.

Ҳ о қ о н

Зўр билан кўнглингни этма дардга манзил ҳар замон

Ҳ а м м а

Сиздан ўзга барча халқ ишратга мойил ҳар замон.

М у л к о р о

Отоким сен каби фарзанди бўлгай,

Б а ҳ р о м

Тириклик наҳлининг пайванди бўлгай

М у л к о р о

Ўлим вақти етишга ғам егайми?

Ҳ а м м а

Агарчи ўлса ҳам ўлдим дегайми?

В а з и р л а р

Эрур қарз кекса Ҳоқонни қилиш шод,
Отони айлангиз қайғудан озод.

ЭЗЕРХУС, ВО ШИРЧА СӨКТАЛИДАН БИР КЎРИКИШ.

Х о қ о н

Букун юз шукрким қилди ўғоним,
Сени минг ончаким эрди гумоним.
Чу ҳақ зотингни кони маъни этмиш,
Халойиқ васфидин мустағни этмиш.
Не ишдин бўлса шаҳлиқ эътибори,
Букун мавжуд эрур зотингда бори.
Сени мақташга ҳечким лойиқ эрмас,
Қуёш равшан дейиш донолиқ эрмас.

Ф а р ҳ о д

Чу ман бу чоққа тегру ғофил эрдим,
Бу ишлар менга ундалмас дер эрдим.
Ишим ишратла базм оролиқ эрди,
Фароғат бирла бепарволиқ эрди.
Берилсин менга ҳозирча кичик иш,
Этилсин ислох, этсам ишда янглиш.

Х о қ о н

Тирикман кўрсатурман сенга имдод,

Ҳ а м м а

Муборак тожу тахт шаҳзода Фарҳод.

Х о қ о н

Шукур ҳаққа не ким қилди тамонно,
Борин иқболдин топдим муҳайё,
Кетур соқий қадаҳларни садога,
Кетур созанда созингни навога.
Севинчлик базмини бошласин энди,
Ҳумоюн келди Чин тахтига қўнди.

Музыка

Хор

Энди бизга бахт ила келди саодат чоқлари,
Бу муборак кунда бизга давру даврон ўлғуси.
Бўл амон, сур даврлар, шахзодаий соҳибқирон,
Умру иқболингга биз қуллар дуохон бўлғуси.
(турли ўйинлар давом этиб туради)

Парда

I ПАРДА

II КУРИНИШ

Хазина. Кўп сандиқлар орасида ойнадан ишланган бир сандиқ бор. Уруш асбоблари, тожлар, соғут, найза, сипар ва бошқалар ҳам бор. Хазина ортиқ даражада зийнатланган. Узоқдан хор овози эшитилади.

Музыка

Хор

Марҳабо, шахзода, эй олий нишон, хуш
келдингиз,
Бош ила кўз устидир сизга макон, хуш
келдингиз.
Бу маконга тўлдириб файз ила шон, хуш
келдингиз,
Жисмимизга мисли жон, хуш келдингиз, хуш
келдингиз.
Тангридан бир армуғон, хуш келдингиз, хуш
келдингиз.
(Шодиёна музика, Фарҳод, Хоқон, Мулқоро, Баҳром,
юрт улуғлари, йигитлар кирадилар. Музыка)

Хазиначи

Салом қадрли севикли Хоқон бошу кўз устига хуш
келурлар.

Йигитлар

Салом, салом эй шарафли меҳмон бизи ниҳоят
севинтирдилар.

Хоқон

Мана хазина, тилсимот ила ажойибот кони сирли
олам,
Хароб кўнгиллар, аламли диллар бўлур бу ерга
киришла хуррам.
Бу молу дунё, қуролу ашё хазинани текшириб
тонишғил,
Ҳеч этма исроф, адашма Фарҳод хазиналарга хазина
қўшғил.

Музыка

Фарҳод

Кўнглима ҳар дам бало базмида жоми ғам тутай,
Ўз оғир ҳолимга ўлмасдин бурун мотам тутай.
Йиғлабон бошимга оҳим дудидин чирмаб қаро,
Мотамим эл сўнгра тутқунча ўзим бу дам тутай.
Энди ким ишрат севинч ила очилмайди кўнгил,
Йиғлаб афғон бирла ғамли кўнглими хуррам тутай.
Чун жаҳон бирла жаҳон базмида йўқ эрмиш вафо,
Менга лозимдирки тарки жумлаи олам тутай.

Хоқон

Қани юрғил, томоша айла Фарҳод,
Не санъат айламиш ўтмишлар ижод.

(Хазинани кезиб ойна сандиққа етадилар. Фарҳод
ажабланиб қарайди)

Ф а р ҳ о д

Нечик сандиқ, кўриб завққа тўлур қалб,
Қилур оҳанрабодек ўзига жалб.

Х о қ о н

Будир Искандари Руми нигори,
Жаҳон аҳлига онинг ёдгори.

Ф а р ҳ о д

Калиди қайда, бўлса ҳозир айланг,
Очиб қулфини, сиррин зоҳир айланг.

Х о қ о н

Бу сандиқ сиррини ҳеч кимса билмас,
Калиди йўқ турур, қулфи очилмас.
Буни кўрдинг билишнинг фикридан кеч,
Ки биз ҳам кўрдик, аммо билмадик ҳеч,

Ф а р ҳ о д

Ҳар ишниким қилибдир одамизод,
Уни ўйлаб билибдир одамизод.
Қилибман шунча илму фазл ҳосил,
Нечун ҳал бўлмасин менга бу мушқил.
Бунинг ҳам аслини билмак керакман,
Бу ёширин сирни ҳал қилмоқ керакман,
Бунинг учун эрди Юнонга саёҳат,
Бусиз қандай бўлур кўнгилга роҳат.
(Ҳоқон хазиначига ишорат қилади. Хазиначи калидни
олиб келди)

Мулкоро

Азиз шаҳзода, бу ишда хатар бор,

Баҳром

Очиб бўлманг фалокатга гирифтор.

Фарҳод

Хазинам ҳоли бўлмай менга равшан,
Отамдек билмадик дебми юрарман.

Баҳром

Унутдингми налар деб эрди Сукрот,
Деб эрди очмаким сандиқ тилсимот.
Етар сандиқни очмоқдин фалокат,
Сени қаршилағой балким ҳалокат.

Фарҳод

Насиҳат қилмас энди заррача суд.

Тилсимнома бўлгач менда мавжуд.

(Хазиначидан калидни олиб сандиқни очади. Ойинани олиб қарайди. Унда аждар ва девларни ўлдирганини, арманда ишлаши, Ширин билан учрашиб, беҳуш йиқилишини кўради. Таъсирланиб йиқилади. Ҳамма ҳаяжонда. Музыка)

Хоқон

Бу қандай ўт эдиким тушди хонумонимга,
Ҳам бу не шуъла эдиким тутошди жонимга.
Яна не чоқмоқ эди тушгач ўртади хасдек,

Бир ўт шарорасидин жисми нотавонимга.
Боринг айтинг табиблар тезда келсин,
Буни элтиб у ерга ётқизилсин.
(Йигитлардан бири табибга кетади. Фарҳод бир
чекага ётқизилади)

Баҳром

Чақир ёнингга бу дўстингни қўйма доғ ичра,
Бу жонни садқа қилай ҳар замон мақолингга.

Мулкоро

Хазон сипоҳи баҳорингни айлади зойил,
Нечик чидай тикилиб рангги заъфаронингга.

Баҳром

Кўзим чиқсин сени кўргунча мундоғ,
Кесилсин тил сени сўргунча мундоғ.
Кўриб ҳолинг чидаш мендан йироқдир,
Буни кўргунча ўлсам яхшироқдир.
Кўзинг очиб кўтаргил бошинг охир,
Эрурман бир хазин қўлдошинг охир.
(Сув сепиб, елпидилар. Фарҳод кўзини очди).

Музика

Фарҳод

Жоним она, эй мушфиқ ота!

Хоқон

Оҳ, биз сенга қурбон,

Фарҳод

Бас, айламанг афғон,
Мулкоро, ота йиғлама.

Мулкоро

Жон садқа эй хоқон —

Фарҳод

Кўп бўлма паришон,
Баҳром!

Баҳром

Оҳ азиз дўст, сенга Баҳроминг тасаддуқ,
Лутф айладинг ортиқ.

Фарҳод

Қўй йиғлама қайғунгни кўриб қийналадир жон.

Баҳром

Жоним сенга қурбон.

Фарҳод

Шарманда бўлиб сиздан уятларга қолибман,
Афв айлангиз ўз ҳолима қолдим жуда ҳайрон
мотамга солибман,
йўқ дардима дармон

Хоқон

Нечик аҳволинг эй дурри ягона,
На тиг эрди сенга урди замона?

Мулкоро

Қаерда эрди сизга бу фалокат,

Баҳром

Менга келгайди бунга келган офат,
На дардинг бор мени қилғил хабардор,
Қулингман, дардкашингман бир вафокор.

Фарҳод

Билолмайман на ҳолат даст бермиш,
Ки сизга ушбу мотам тақдир эрмиш.

Музика

Кўзгуда кўрдим бир парипайкар хаёлини,
Нўрган эмас жаҳон кўзи ул ой мисолини.
Бўлдим асири кўргач ажаб хатту холини,
Торттим кўнгилни лавҳига нақши жамолини,
Лекин эшитмадим унинг ширин мақолини.
Бир кўрмак ила бўлдим ажаб ҳолатга дучор,
Ақлимни элитди айлади сабримни тор-мор.
Айларман энди ишқида мажнунлиқ ихтиёр,
Дунёни ахтариб кезмайин олмайин қарор.
Шоядки топсам ул пари базми висолини.
(Табиблар келиб таъзим қиладилар)

Хоқон

Аниқлаб текширинг Фарҳод мизожин,
Ки шояд кўрсатарсиз бир иложин.

Табиб боши

Аё, олам элига қуллуғинг фарз,
Қилурмиз ҳарна ҳикмат айтканин арз
(Фарҳодни текшириб)
Ҳароратдин бунга етмиш жафолар,

Иложидир совуқ тоза ҳаволар.
Бу ердин даряга беш кунчалик йўл,
Орада йўқдир ободлиғ бутун чўл.
Бу чўллар сўнггида бир катта тоғ бор.
Тоғ узра етти, саккизта булоғ бор.
Совуқлиқда тоғ усти ўйлаким куз,
Булоқлар ҳам совуқдан боғламиш муз.
Агар улёнга борса шаҳзода,
Тузалгай кўнгли ҳам бўлгай кушода.

Х о қ о н

Жуда маъқул кезайлик тоғу дарё,
Ки дард дармони шояд бўлса пайдо.
Фақат қандай бўлур Фарҳод жавоби?

Ф а р ҳ о д

Менга қонун эрур шаҳнинг хитоби,
Қаён азм эткали бўлса ёроғи,
Менинг бошим эрур шоҳнинг оёғи.

Музика

Х о қ о н

Бор эди кўнглида сайри дашту саҳро айламак,
Бўлди лозим дардга қарши чора пайдо айламак,
Ким қилур биз бирла майли сайри дарё айламак.

У л у ф л а р

Бизга вожиб шоҳимиз ҳукмини бажо айламак,

Х о р

Шоҳимиздандир ишорат биздан ижро айламак.
(Ҳамма таъзим қилади. Хоқон бошлаб чиқа
бошлайдилар)

Парда

II ПАРДА

I КҮРИНИШ

Дарё, узоқдан Яман шаҳри кўриниб туради. Бир тарафдан савдогарлар кемаси келаётир. Фарҳод бир тахта устида гирдобда айланиб туради. Воқеа Тоиф шаҳри яқинида.

Музыка

Ф а р ҳ о д

Бало дашти аро Мажнун менингдек кўрмамиш даврон,
Қуюндек ҳар замон бир кўрмаган саҳрода саргардон.
Кўзим намлик, қадим хамлик, юрак андуҳу мотамлик.
На ҳамдамлик, на маҳрамлик топиб бу меҳнати

пинҳон,

Менга не ёру, не ҳамдам, менга не чора, не марҳам,
Менда не дўсту не маҳрам, менга не сабру не сомон.
(Савдогарлар кемаси яқинлашиб келади)

К е м а ч и

Келинг, дўстлар, кўмак айланг ки фарқ ўлмиш бу
бечора

Ш о п у р

Суринг кема ҳалок айлар буни дарёи бепоён,
(Фарҳодни кемага олиб дарё четига чиқарадилар).

Музика

Бир тўда

Сўзла эй йигит кимсан?

Бир тўда

Қайси юрту элдансан?

Шопур

Айт биродар аслингни ҳеч яширмайин биздан!

Бир тўда

Юзларинг қилур маълум олий хонадондансан.

Бир тўда

Нега тутдинг, эй барно, тахта порада маскан?

Савдогар боши

Дарёларда юрмакка топмадик сени муҳтож.

Ҳамма

Ўлдириш учун балким ташлаган сени душман.

Фарҳод

Хўтанлик бир тўда савдогар эрдик,

Яманга ният айлаб борар эрдик.

Кема фарқ ўлди мол-ҳол сувга кетди,

Фақат менга бу тахта ёрдам этди.

Этиб эрди мени тўлқинлар ожиз,

Халосимга сабабчи бўлдингиз сиз.

Ва лекин то тирикман бандангизман,

Неча бўлсам тирик шармандангизман.

Важдатдан, I тўда
Кийимдан, II тўда
Савлатингдан, III тўда

Ҳамма

Аниқ билдикки савдогар эмассан.

Музика

Қароқчилар

Йиртқичлармиз тоғу саҳро бизники,
Не тоғ саҳро балки дарё бизники.
Хазина ҳам молу дунё бизники,
Зулму ваҳшат шони танҳо бизники.
Элни талаб молин айлармиз торож,
Халқ кийнелса бизнинг иш топқой ривож.
Мардумнинг умридан олурмиз хирож,
Марҳаматсиз зулму ғавво бизники.
Ҳеч бир банда бизга дучор ўлмасин,
Ғунча экан жабримизда сўлмасин.
Бахтсизликка паймонаси тўлмасин,
Бутун ваҳшат қонли савдо бизники.

(Қароқчилар кемаси кўринади. Булар томон кела беради. Музика)

Кемачи

Дўстлар, ғамдин асар бўлди балолардин хабар.

Савдогар боши

Ҳай дариф, мол-жон кетар энди ёронлар, алvido.

Бир тўда

Бизга ким ёрдам этар? Эй меҳрибонлар, алвидо,
Қон бўлур бизга кафан қонли маконлар, алвидо,
Бизга тақдир бу экан, эй қадрдонлар, алвидо.

Ҳамма

Эй молу жонлар алвидо.

(Бир-бирлари билан қучоқлашиб йиғлайдилар.
Фарҳод ажабланиб туради)

Фарҳод

На бўлди сизга нечундир бу фарёд,
Ки бундай бўлдингиз маҳзуну ношод?

Савдогар боши

Оҳ ўғлим, ҳолимиздан не сўрарсан?
Қайиқларким бу дарёда кўрарсан,
Қароқчилар, жазира аҳли дерлар,
Бу дарёда таловчилик қилурлар,
Сочиб ўт кемаларни куйдирурлар,
Тамоми кема халқин ўлдурурлар,
Қилур эл мол ила жонини ғорат,
Уларга дарёда будир тижорат.

Фарҳод

Сира қайғурмангизким бермагай ҳақ,
Улардан ҳеч офат сизга мутлақ.
Камони ўқ топинг менга шу соат,
Уларни даф этарман ушбу соат.
(Бир камон, бир қанча ўқлар келтириб бердилар).

Музыка

Ф а р ҳ о д

Эй мардлик лофин урганлар,
Жаллодлик даврин сурганлар,
Қутурган итдек ҳурганлар,
Мардингиз майдон ичинда.
Кўзларингизга қон тўлуқ,
Сизда шафқат, на ғайрат йўқ,
Мана мендан олинг бир ўқ,
Мардингиз майдон ичинда.
(Бир ўқ билан қароқчилар кемасини уриб тешади)

Қ а р о қ ч и б о ш и

Ҳой, ҳой кема лангарин олинг тез,
Тез қайтмас эсангиз ғарқ ўлурмиз.
Тешди кемамиз бу баҳодир,
Ҳам кемани чўқдиришга қодир.
(Қароқчилар кемаларини қайтариб кетадилар.
Савдогарлар қарсак чаладилар)

С а в д о г а р б о ш и

Сенга минг офарин эй марди даврон,
Мусаллам бу шижоатга шараф-шон.
Биз сенсан жаҳону жондин ортиқ,
Қилурмиз молу жонни сенга тортиқ.

Ш о п у р

Биродарлар бўлинг холис гувоҳим,
Қул ўлдим, бу йигитдир подшоҳим.
(Фарҳодга)
Азизим, менга наслинг, гавҳарин айт,
Бутун аҳволинг ила кишваринг айт.

Ф а р ҳ о д

Биродар, қўй, мени қийноққа тутма,
Мен айтмай юрту наслим, сен эшитма.
Ки ман дилхастау зору балокаш,
Бурун эл янглиғ эрдим шоду дилхуш.
Менга бир тун балойи бўлди жорий,
Камондек кўкдин ўқи қилди кори.

Музика

Юракдадир яширин ғамки айта олмасман,
Бир ўт солур менга ҳар дамки айта олмасман.
Ғамики ўлсам эмас айта олмоғи мумкин,
Агарчи ўлдирур ул ҳамки айта олмасман.
Ғами ниҳон мени ўлтурди зулм тиғи билан,
Эрур буқун менга мотам ки айта олмасман.

Ш о п у р

Сирингдан тўғри бўлган эрсам огоҳ.
Хабардир севгидан бу чекдигинг оҳ.

Ф а р ҳ о д

Ажаб бир воқифи аҳвол эмишсан,
Демак, дўстим, бир аҳли ҳол эмишсан,
Демак мумкинки сен айтқанчадир сир.

Ш о п у р

Дегил, ёринг нишонин менга бир-бир
(Фарҳод сўзлар экан, Шопур суратини чизиб туради.
Музика)

Ф а р ҳ о д

Бир кеча уйқуда кўрдим ўзни бир тоғ устида,
Ишчилар ишларди мен ҳам тош қўпормоқ устида.

Келди бир ҳури маофа ичра ҳамдам ҳурлар,
Дер эди кўрган киши гулгунча япроқ устида.
Қомати зебо, юзи гул кўзларидир сеҳргар,
Ислари бир атр дарёси оқар боғ устида.
Ноз ила ҳарён кезиб ҳолим сўрар эрди кулиб,
Ул кетиб ҳушсиз қолибман тоғда тупроқ устида.

Ш о п у р

Ема ҳамким бу ерким дединг они,
Билурман анда бўлганман замони.
Ҳавоси жонфизо гул анда хирман,
Эрур боғи Эрамдек оти Арман.
Борур бўлсанг сенга раҳбарлик айлай,
Не раҳбарлик, сенга чокарлик айлай.

Ф а р ҳ о д

Бу сўзларга қачон бовар қилурман?
Менга афсона сўзларсан, билурман.

Ш о п у р

Иномлассан агар айтган каломим,
Сенга исбот этай андоқки комим.
Сенга афсона сўзлаш бир ҳавасми,
Қара, кўрган тушинг шундай эмасми?
(Кўйнидан сурат олиб Фарҳодга кўрсатади).

Ф а р ҳ о д

Шу, шу ўз ваъданга етмак кераксан,

Ш о п у р

Бошим, жонимла ҳамроҳлик қилурман.

Музика

Фарҳод

Хуш қолинг, эй дўстларим, айланг мени маҳзунни ёд,
Тушга олдонгон ғариб овораи Мажнунни ёд.

Шопур

Хайр, азизлар!

Савдогарлар

Қайға сен?

Шопур

Дўстим билан кетсам керак
Юртагиларга дуо денг, эй ёронлар, алвидо!

Ҳамма

Хайр азиз Фарҳод ва Шопур қадрдонлар, алвидо!
(Савдогарлар билан қучишиб, Фарҳод, Шопур
тоққа қараб юрадилар)

Парда

III ПАРДА

I КУРИНИШ

Арман мамлакатининг Бистун тоғи. Фарҳод тоғда ишлаб тошларни ағдараётир. Тошларни ишчилар ташимоқдалар. Катта тошларни Фарҳод ўзи кўтаради, Шопур ҳам ёрдамлашаётир. Ул ерда ўрда қурилмоқда, тошлар шунга ишлатилади. Фарҳод ишчиларнинг ёрдами билан тоғнинг ўйилган еридан тошдан ясалган бир тахт олиб чиқиб ўрнатиб, нақш сола бошлайди. Шопур ҳам бирёқда тошдан ясалган курсиларга нақш солаётир.

Музика

Перда очилади.

Фарҳод

Сабо, этгил саломимни етургил кўйи дилдора,
Паришон хотиримдан арзаи қил нозанин ёра
Баён этгил юзин ёди била қилган фиғонимни,
Этар шояд келиб бу кўҳкан ҳолига наззора.
Нигорим лаб очиб сендан агар аслим савол этса,
Хўтандандир мусофир севги саҳросида овора.

Шопур

Эмиш юртида Фарҳод исми бунда Кўҳкан ўлмиш,
Матоъи ҳусни олмоққа келибдур ушбу бозора.

Фарҳод

Менга учмоқ кўринмиш шавқи бирла бу жафо тоғи
Нигорим шарбати васлида, во, мен ташна бечора.
(Ишбоши Фарҳоднинг санъатини томоша қилиб
ажабланиб туради. Музика)

Ишбоши

Офарин моҳир ҳунарманд паҳлавон барно йигит!

Ишчилар

(тўпланади)

Сенга аҳсан, офарин, санъаткор, эй доно йигит!
Бизга келмишсан, ажаб, мушфиқ отодек меҳрибон,
Кўрмаган дунё кўзи сендай малак сиймо йигит.
Айладинг бизни оғир меҳнат уқубатдан халос,
Ожиз эрдик шунча ишни ишладинг танҳо йигит.
Файрат ила бир ўзинг тоғларни қилдинг тор-мор,
Барча қул бўлдик сенга, эй жонажон, ошно йигит.

Фарҳод

Нечундир бу каби жабру жафолар,
Қачондандир фалакдан бу балолар?
Кўриб сизни бутун бошимга ошди,
Юрак бағримга буткул ўт тутошди.

Ишбоши

Булар барча асиру қул эрурлар,
Малика хизматичун жон берурлар.

Фарҳод

Буларнинг ҳоли бўлди менга маълум,
Эмаслар қул, бори бечора мазлум.
Мана, мен қул, на истарсан менга қил,
Бу ожиз бенаволарга очинғил.

Ишчилар

Гумонсиз, эй йигит, сен бир малаксан,
Биз ожизларга кўрсатдинг кўлак сен.

Бир тўда

Вужудинг кўрмасин ғам ранжу тоби,
Не ким сўрдинг будур онинг жавоби.
Ки бу зўр ўлкаким жаннат нишондир,
Бу ерга бир хотин ҳукми равондир.

Бир тўда

Бу ёнглиғдир сенга қилсак сифотин:
Жаҳон аҳли Меҳинбону дер отин.

Б и р т ў д а

Акосидан қолибдир бир гўзал қиз,
Меҳинбонуга эрмақдир у ёлғиз.
У қизни васф этишдан баҳрамиз йўқ,
Отин доғи тутарга заҳрамиз йўқ.

Б и р т ў д а

Бу ўлка Армания дерлар отин,
Эмас мумкин адо қилмоқ сифотин.

Б и р т ў д а

Бу Арман шаҳри шарқи катта тоғдир,
Уён Айнулҳаёт отлиғ булоғдир.
Ариқ кавлаб булоғдан сув кетирмақ,
Бу ерларни текислаб ўрда қурмоқ,
У дилбар қиздан ўлган бизга фармон,
Неча йилдирки ишлаб битди дармон.

Б и р т ў д а

Машаққатдан йигитни эл қари дер,
Қозилмишдир фақат бир минг қулоч ер.
Сен этдинг борча мушкилларни осон,
Қўлингда бўлди бу чўллар гулистон.

Ф а р ҳ о д

Ўзум ёнглиғ кўриб қийноқда сизни,
Биродар деб билурман барчангизни.
Эмас қасдим ишимни миннат этсам,
Қўлимдан келди бердим сизга ёрдам.
Ҳунарни асрабон нетгумдир охир,
Олиб туфроққаи кетгумдир охир.
(Узоқдан ашула ва музика овозлари эшитилади)

Ишбоши

Париваш айламиш майли тамошо,

Шопур

Муродинг ушбу кун бўлгай муҳайё.

Музика

Фарҳод

Тонгда еткурди сабо гул барги хандон муждасин,
Ёки Исонинг дамидан топди тан жон муждасин.
Гунча эрдим ғам елидан тўнга сифмон гунчадек,
То сабо еткурди ул сарви хиромон муждасин.
(Ширин, Меҳинбону, жориялар, қизлар ўйин билан
кирадилар. Музика)

Ишчилар

Ассалом, шонли малика, этдингиз қулларни ёд,
Умрингиз бўлсин узун, обрўнгиз ундан ҳам зиёд.

Ширин

Бор бўлинг,

Қизлар

Раҳмат, балли.

Хизматингиздан малика кўнглидир ғоятда шод.
(Фарҳод бир чекада қотган эди. Ишчилар уни Фарҳодга
тақдим қиладилар)

Ширин

Келинг, эй марди даврон хуш келибсиз,
Биз айтмасдан бу хил хизмат қилибсиз.
Не сиз ўхшаб жаҳонда бир кишига,
Не ўхшайдир ишингиз эл ишига.

Қизлар

Бу ишким кўп кишилар эрди ожиз,
Бажаргансиз, ажаб, бу ишни ёлғиз.
Ҳунарким бунда сиз ижод этибсиз,
Бу кўрқинч тоғни боғ обод этибсиз.
Агар юзларча йил узрингиз айтсам,
Эмасдир мумкин узрингиз тугатсам.

Музыка

Фарҳод

Эй пари жонимга роҳат бердинг овозинг билан,
Сўзларинг қутқорди мен маҳзунни ранжу қайғудан.
Тушди ўт жонимга, эй раъно юзинг кўрмай ҳануз,
Ё дилим қон айлаган афсунли дилбар сенмисан?

Ширин

Шукрким ҳосил бўлибдир менга барча муддао,
Ким асир ўлмиш менга шундай баҳодир Кўҳқан.

Қизлар

Эй ботир, барно йигит, бахтинг бўлибдир раҳнамо,
Кўрмагандир сен каби бахтли йигит бу анжуман.

Ширин

Мақсадинг айт, бу каби ишлар эмасдир бесабаб,

Фарҳод

Марҳамат қилсанг юзинг бир кўрмак орзусидаман.

(Ширин Меҳинбону ишорати билан юзини очди. Фарҳод кўриб завқланади. Музыка)

Фарҳод

Оҳ нечук толеъки менга севги бўлди раҳнамо,
Учради ул кўзгуда бир йўл кўринган дилрабо.

Ширин

Қанча шаҳзода йигитлар тутдилар мендан умид,
Боқмадим уларга, бўлди сенга кўнглим ошно.

Фарҳод

Сен гўзал дилбарга етмакка қўйиб умрим гаров,
Шукрким бўлди муяссар менга борча муддао.

Шопур

Шод бўл эй дўстим, ёришти қоп-қоронғу тунларинг,

Ишчилар

Чин юрак-ла иш қилиб, ҳожатларинг бўлди разо.

Меҳинбону

Келинг созандалар, раққосалар сиз,
Бу содиқ ишчиларга базм берингиз.
Биз айлайлик кезиб ишни тамошо,
Қани, қандай ҳунарлар бўлди барпо.

(Меҳинбону, Ширин, Фарҳод, Шопур, ишбоши
кетадилар. Бу ерда базм бошланди. Улар қайтиб келгач,
базм тугайди. Фарҳод билан Ширин олдинда борар
эдилар)

Меҳинбону

Бу ерга келгил, эй жонимга пайванд,
Хазин жоним жамолинг бирла хурсанд.
(Ширинни бир чеккага тортиб, яширин сўзлайди)
Бу ошиқваш йигитким чекти кўп ранж,
Эрур оз хизматига қарши юз ганж.
Унга таклиф қилсоқ меҳмонлик
Ҳам этсак кўнглин овлаб меҳрибонлик.

Ширин

Муборакдир бу ҳақда ҳарна фикринг,
Эрурман ожиз айтмакликка шукринг.
(Фарҳодга яқин келиб)
Азиз меҳмон, малол келмаса сизга,
Қадам ранж айлағайсиз ўрдамизга.

Фарҳод

Бошим билан юриб боргайман албат,
Менга остонангиз ўпмак саодат,
Ўғон лутф этса, биз ҳам тонгла етдик

Меҳинбону

Қани, Ширин, чақир қизларни кетдик.
(Меҳинбону, Ширин, қизлар кетади).

Музыка

Фарҳод

Топди бу дам хаста тан гўёки дармон муждасин.

Парда

III ПАРДА

II КҮРИНИШ

Меҳинбону саройида меҳмондорчиликка тайёргарлик
кўрилмоқда. Хизматчилар, жориялар жойларни ростлаётир.

Музика

Жориялар

Эшитдик бунда букун базм жамшиди қурармишлар,
Тилсимот ишли полвон бир йигитни келтирармишлар.
Бизим Ширин эса ҳар қанча мақтовдан эрур устун,
Ва лекин қиз-йигит бир-бирларин қаттиқ севармишлар.

Йигитлар

Кўрибдирлар муносибким, қўшилсинлар қуёшу ой,
Демакким одамийлар гоҳ ҳақиқатни кўрармишлар,

Ҳамма

Йигитга бахту Ширинга боқибдир давлату иқбол,
Ажабким бахту давлат бирга бир ерда турармишлар.
(Ширин хаёлга толган бир ҳолда кириб келади)

Ширин

Ҳали ҳам битмаган тайёрлигингиз,

Бир жория

Қани, айтинг нечик камлик кўрарсиз?
Қилурмиз бир нафасда биз уни соз.

Ширин

Бу ерларга солинмабдир поёндоз,
Йигитлар, ташқарини ростлангиз сиз,
Қанизлар, сиз бу ерларни тузингиз.

(Йигитлар чиқадилар. Қанизлар бу ерда машул. Ширин
бир курсига ўтиради. Музыка)

Ширин

Оҳким ғам тиғидин кўксимни қилди чок ишқ,
Дуди оҳимдин кўзимни айлади намнок ишқ.
Ул пари ишқидаким ҳар лаҳза юз минг бош ёрур,
Судрабон элтур мени девонани бебок ишқ.
Ошиқ ўлди хаста жон кўрган чоғ ул ўт порани,
Не ажаб чоқмоқ билан ўйнар эмиш хошок ишқ.

(Жориялар жойларини ростлаб бўлган эдилар, Меҳин-
бону хослари билан киради, бориб ўтирадилар)

Меҳинбону

Аҳа, Ширин бу ерда ўлтирибсан,
Ҳарамда мен сени излаб юрибман.

Ширин

Агар мен келмасам ишлар экан хом,
Келиб қилдим бутун ишни саранжом.

(Ташқарида хор овози эшитилади. Давоми ичкарида
тугайди. Музыка)

Хор

Хуш келибсиз мухтарам меҳмонимиз,
Кўнглимизнинг мулкида султонимиз,
Бизга эҳсон этдинг, эй ҳоқонимиз,
Йўлларингизга фидо бу жонимиз.

Хуршиднинг «Фарход ва Ширин» спектаклидан бир кўриниш.

Соҳиби эҳсонимиз, хуш келдингиз.
Марҳамат қилдингиз, эй Рустамнишон,
Тушмангиз ранжга, бўлинг кўп йил омон.
Асрасин сизни балолардан ўгон,
Меҳрингиз тутган кўнгилларда макон,
Эй улуг соҳибқирон, хуш келдингиз.

(Фарҳод, Шопур, ишбоши, ишчилар кирадилар.
Жориялар гуллар сочадилар)

Ф а р ҳ о д

Салом, эй шаҳриёри мулки Арман,
Ижозат бўлса оstonанг ўпарман.

М е ҳ и н б о н у

Буюр, эй шери ўрмони шижоват,
Буюр, эй подшоҳи мулки санъат.

(Ширин туриб Фарҳод бошидан тилла сочади.
Фарҳодга, Шопурга, ишбошига сарпо берилади)

М е ҳ и н б о н у

Баҳодир эр йигит, сарпо муборак.

Б о ш қ а л а р

Муборак сарпо, ёринг ҳақ таборак.

М е ҳ и н б о н у

Буюр тахт узра эй ҳурматли меҳмон.

Ф а р ҳ о д

Муносиб сизга тахту иззату шон,
Гадоу салтанат тахти йироқдир,
Онга тупроқ узра ўлтирмақ яхшироқдир.

Меҳинбону

Агар сен тахт уза тутмассан ором,
Менга ҳам ерда ўлтирмақ эрур ком.
(Тахтдан тушиб курсига ўтиради. Ширин Фарҳоднинг
ёнида курсида ўтиради. Ишчилар палосларда ўтиради-
лар. Меҳинбону ишорат қилади, зиёфат, ичкилик бошла-
нади. Ширин қадаҳ олиб Фарҳодга туттади. Бир неча дав-
ра қадаҳ айлангач, Фарҳод завқланади. Музыка)

Фарҳод

Букун бахт этди мен сори хиром, оҳиста-оҳиста,
Тилак жомига ҳосил бўлди, ком, оҳиста-оҳиста.

Ширин

Фалак жабр айламакдан толмиш, олмиш бир нафас
ором,
Қазо ҳам бўйсуниб бермиш салом, оҳиста-оҳиста.

Меҳинбону

Берур бундай натижа пок муҳаббат кимга бошлар йўл
Бўлур пок ишқ элига ваҳши ром, оҳиста-оҳиста.

Ширин

Эрур шарт ишққа дард ила машаққатларга сабр
этмак,
Бўлур тонгга бадал ҳар тийра шом, оҳиста-оҳиста.

Фарҳод

Етиб васли кетар ҳижрон тамом, оҳиста-оҳиста.

Меҳинбону

Қани, созандалар сизларга навбат,
Беринглар базм, тўлсин завққа суҳбат.

Музика

Хор

Эй, қаро холинг кўриб бўлди қаролар хоксор,
Гул юзинг шавқида тун-кун булбул айлар оҳу-зор.
Жон қуши бўлмиш ҳавойи васлинг ила беқарор,
Кўз эмасми ишқ элидан олди ақлу ихтиёр,
Гулшан ичра сарву гул қаддингдан ўлмиш шармисор.
Қошда ўсма, кўзда сурма, белда олтиндан камар,
Нозанин тан узра кўйлак нақш этилмиш сийму зар.
Ғунчадек лаблар сочиб ҳар бир ёнга шаҳду шакар,
Қопқоро кўзлар агар ошиқ сори қилса назар,
Тушгай ўт жонларга ҳам дилларни айлар тор-мор.
(Ўйинлар давом этиб турган вақтда ясовул шошилиб
киради. Ўйин тўхтатилди)

Ясовул

Маликам, келмиш Эрондан бир элчи.

Меҳинбону

Яна қандай бало бўлди бу тилчи?
Дегилким вақтимиз йўқ...

Фарҳод

Майли келсин!

У бир элчи, на истар арз қилсин!

(Қоровул чиқди. Хисрав элчилари киради. Орада
Хисрав ўғли Шеруя ҳам бор. Шеруя Ширинни биринчи
назарда севади, ўзгаради. Бир чекага чиқиб хаёлга
толади)

Элчи

Салом Арман элининг шахриёри!

Меҳинбону

Азизлар, марҳамат айланг юқори.
(Элчилар ўтирадилар. Ҳамма элчига эътибор бериб
тикглайди. Шеруя бир четда қотган)

Меҳинбону

Хўш?!

Элчи

Иккинчун бор элчи келди сизга,
Қўлол сўзлар қилибсиз элчимизга.
Ҳазабланди, ниҳоят, шоҳи Эрон,
Билиб кел, деб бизи кўндирди бу он.
Эрур Хисрав улуг шоҳи жаҳонгир,
Бўлолмас тенг унга қоплон билан шер.
Ва лекин сизга қилмиш қуллик изҳор,
Ҳамиша бўлғуси сизга мададкор.
Унга қаршилигингиз бежиҳатдир,
Унга бўйсунмагингиз маслаҳатдир.
(Ҳамма Меҳинбонуга тикилган. Меҳинбону хаялда,
Фарҳод газабда, Шеруя ўзича)

Шеруя

Ажаб бир нозанин эрмиш бу дилдор,
На тadbир айласам бўлгай менга ёр.
Отам Хисравни гар қилсам саранжом,
Қўлимга келгуси албат бу дилдор.

Меҳинбону

(Бош кўтариб Ширинга)

На дерсан, эй пари, фикрингни айтгил,
Ёмон, яхши томонин ўйлаб иш қил.

Ширин

Менга на ёру не ошиқ ҳавасдир,
Агар мен одам ўлсам ушбу басдир.
Мени ҳиндудек ўтлар сори бошланг,
Юзум ҳоли каби ўт ичра ташланг.
Малолимдан бутун олам қутулсин,
Таним юз минг аламдин ҳам қутулсин.
Менга Фарҳод ишқу тухмати бас,
У ҳам бир дам юзим кўрмай туролмас.
Бўлолмайман йироқ ул нотавондан,
Начикким мендан ул, мен доғи ондан.

Элчи

Демак, Хисравга қаршилик қилурсиз?
Унинг ҳукмин бир афсона билурсиз.
Чекар Хисрав кўшин сиз узра тевдан,
Қутулгайсиз на сиз, на шаҳди Арман.
(Элчилар зарда билан чиқиб кетади. Ҳамма сукутда)

Меҳинбону

На қилдик энди биз, кайға борурмиз?
Каярдан дардга дармон ахтарурмиз?
Ки Хисрав мақсади Ширин эмасдир,
Унга зулм ила юрт олмоқ ҳавасдир.

Фарҳод

Маложам, кўрқмангиз ҳеч, бунда биз бор,
Қилурмиз дунёни Хисрав учун тор.

Чақирсин жарчи, тўплансин халойиқ,
Чиқиб ёвни бу атрофдан қувайлиқ.

Жамоат! Бизга шундай топшириқ бор,
Чиқайлик ёвга қарши...

Х а л қ

Биз фидокор!

Музыка

Х о р

Биз эрурмиз гўзал юртнинг ботир илғори,
Зафар бизнинг ғайрат билан боссоқ илғари.
Белда қилич, қўлда найза, бир қўлда сипар,
Ҳар бир ерда бизни кутар шонли бир зафар.
(Қуролланиб ташқарига қараб юрадилар)

П а р д а

Эпизод

Бир улғу тоғ бағри. Урушдан сўнг Фарҳод ўлуқлар тепасида қилич
чини ерга тираб турибдир. Парда очилади.

Музыка

Ф а р ҳ о д

Қани Хисравий шум ўзи бу чоқ шу қилич билан басар
айласам,
Шу гуноҳсиз ўлгучилар учун унинг айшини заҳар
айласам.

Менга қон тўкиш йўқ эди талаб бунга Парвиз ўлди
улуғ сабаб,
Унга қарши кўнгил тўла ғазаб, сиқилур юрак назар
айласам.
Қани, сан кел, эй шаҳи фитнагар, сени ҳам шулардан
этай батар,
Тугалурди дунёда шўру шар, сени зер ила забар
айласам.
Менга қотил исми тоқилди, оҳ нега ишладим бу каби
гуноҳ?
Сабаб ўлди тош юракли шоҳ, уни кошки беасар
айласам.
(Ёсуман тоғ устида дору беҳушни чангитиб юборади.
Фарҳодга тегади. Фарҳод беҳуш йиқилади. Боғлаб олиб
кетадилар)

IV ПАРДА

Арман шаҳри. Қўрғонга яқин. Хисрав чодир. Хисрав базм
ҳолатида ўтирибди. Музыка. Парда очилади.

Хисрав

Жоми айшим бодадан чоғ,
Бўлди ҳаётим чаман боғ.
Яшнади бахтим гули баҳори,
Қолмади дилда заррача доғ.
Ишқу муҳаббат мени бошлади бу томон,
Менга ажаб базму тараб нашъали замон,
Тўлди букун завқу сафоларга бу макон,
Шу гўзал тоғ.
Тўпланибдир ҳур парилар,
Шунча маҳваш, нозли дилбар,
Бўлди ром менга бу маҳлиқолар,

Ширин ўлди нечун қарши ҳар чоқ.
Ширин охир ромим ўлгай,
Соқию ҳам жомим ўлгай,
Бўлғуси у бутун дардга дармон,
Булбули жон этадир завқ ила фиғон.
Кишварий Арманга бўлур буйруғим равон,
Шавкату зарбимла букун титради жаҳон,
Бош эгибдир менга шаҳлар сўл билан соғ,
Ушбу тоғлар Ширин келиб бўлғуси бир гўзал боғ.
(Эронча рақслар ижро қилинади. Музыка)

Х и с р а в

Келди дээрим, кўлди бахтим нашъали комим менинг,
Бўлди равшан айш ила бу тийра айёмим менинг.
Қузвати шерона сарф этмакла очдим ўлкалар,
Ер юзин фатҳ айлағум бўлса қуёш моҳим менинг.
Қанча шаҳлар панжаи қаҳримда таслим ўлдилар,
Кўкда юлдузларни ҳам титратғуси номим менинг.
(Шеруя киради, Хисравнинг аҳволини кўриб, нафратла-
ниб бир чекага ўтиб туради. Ёсуман киради. Орқасидан
Фарҳодни боғлаб беҳуш ҳолда олиб кирадилар)

Х и с р а в

Бу ким? Кўргач кўнгиллар бўлди ношод?
(отасига кўрсатиб)

Ш е р у я

Ажойиб бир қиёфа.

В а з и р л а р

Ким бу?

Ёсуман

Фарход.

Хисрав

Нечик банд ўлди бу девона арслон?

Ёсуман

Қолур ожиз менинг макримга шайтон,
Туриб тоғ узра тошлар ёғдирарди,
Йигитлар қалпоғин пойлаб урарди,
Бориб ёнига афсун қилдим изҳор,
На бўлса бўлди, домимга гирифтор.
(Хисрав Шеруяга масхара тарзида қарайди. Шеруя
аччигланиб тескари қарайди)

Шеруя

Бу қандай бузуқ ишратпарастлик,
На ҳожат бу такеббурлик шу мастлик?
Буни қатл айлагумдир энди ночор.
Менга лойиқ эрур Ширин гўзал ёр
(чиқиб кетади).

Хисрав
(Ёсуманга)

Солиб занжир буни хушига келтир,
Савол айлай на қасди бору кимдир?
(Ёсуман Фарходга дору искатади. Фарход хушига келиб
ўзини бандда кўради. Шаҳар тарафга қараб бош эгади.
Хисравга қараб бош иргатади).

Фарход

Бу на ҳолатким гирифтор ўлмишам занжир ила,
Бу на боргоҳ, не учун мен бу каби таҳқир ила.

Бу нечик тахт ўлди ҳам бу подшоҳ кимдир ажаб,
Нега тутмишлар мени девонани тадбир ила?

Х и с р а в

Ким ўлдинг эй гадо, ким наслідансан?
Келибдур энг улуғ ишлар қўлингдан.

Ф а р ҳ о д

Ки то олам биноси бўлди бунёд,
Менингдек қилмади иш одамизод.
Десам Юнон сори от сурганимни,
Қилиб жанг аждаҳо ўлдирганимни,
Иккинчи Аҳраман девга тутиб кин,
Жаҳонни қилғоним қон ила рангин,
Учинчи Искандарий, Румий тилсимин —
Очибман тенг қилиб ер бирла жисмин.
Бўлуб тўртинчи Сукротга рақамкаш,
Ки ғори ичра кирдим аждаҳоваш.

Х и с р а в

Қаердандирсан, эй мажнуни гумроҳ?

Ф а р ҳ о д

Қачон Мажнун ватандан бўлгай огоҳ!

Х и с р а в

Недир сенга бу олам ичра пеша?

Ф а р ҳ о д

Менга ишқ ичра мажнунлиғ ҳамиша.

Хисрав

Қачон етган сенга бу ишқ дарди?

Фарҳод

Танимга жоним ила бирга кирди.

Хисрав

Бу ишдан жонингга кўп-кўп алам бор?

Фарҳод

Бу севги ичра жондан кимга ғам бор?

Хисрав

Дегил дилбарнинг отин ҳам сифотин?

Фарҳод

Тилимнинг ғайратидан тутмам отин.

Хисрав

Сенга бу ишқ тарки яхшироқдир.

Фарҳод

Бу шева севги аҳлидин йироқдир.

Хисрав

Хазина олғил, ишқин қўй ниҳони!

Фарҳод

Сира тупроққа бермам кимёни.

Хисрав

Бас энди шаҳга қилма шеркат андеш!

Фарҳод

Баробар ишқ ичра шоҳу дарвеш.

Хисрав

Сенга юртлар берай, кеч бу ҳавасдан.

Фарҳод

Кеч, эй бечора, бу созуқ нафасдан.

(Хисрав ғазабланиб, чидамсиз ҳолда юради.
Вазирларга қараб)

Хисрав

Менингдек шоҳга бир мажнуни беор,
Оёқдин бошга банд ичра гирифтор.
Қолибдир бир нафаслик умри, аммо,
Менга сўзлар қилур таб тортмай асло.

Сиёсат қилғулиқдир бу фидоий,
Бу чўллар бирла тоғларнинг гадоий.
Тикинг қўрғон тагида бир улуғ дор,
Буни жондан қилинг ўқ бирла безор.
Неча кун ушбу ҳолат бирла қолсин,
Кўруб ўзга гадолар ибрат олсин.
Шаҳар олдида сўнгра ўт қурилсин,
Танин ўт ичра ташлаб куйдирилсин.

(Фарҳод бепарво масхарали тарзда қараб туриб,
қаттиқ кулади)

Фарҳод

Бале ҳукминга, эй шоҳи ғазабнок,
Мени бу буйруғинг қилди тарабнок.
Ҳаёлинг шўлки коми тортадирсан,
Ёвингдан интиқоми тортадирсан.

Не ҳукм этдинг менга мақсад шу эрди,
Букун мундоғ муродим тангри берди.
Янаким ҳукм қилдинг тийри борон,
Сенга ёғдирмагон ўқ хайли ҳижрон,
Яна дедингки куйдирсинлар они,
Кул айлаб кўкка совурсинлар они.
Эди ишқ ичра куймак фикру ёдим,
Қилиб гўё ғазаб бердинг муродим.
Кулим мушкин булутдек топса поя,
Солур дилдор боши узра соя.
Менимчун бахтиёрлиқдир бу ҳолат,
Тушар тарихингга доғу хижолат.
Кўп эрди сўз фақат қисқа этарман,
Жаҳондан дўст ёдила кетарман.

Ф а р ҳ о д

Қаҳр ўтини сочди гўё Хисравий нодон менга,
Ул ғазабланди ва лекин бу улуг эҳсон менга.
Дорга осдир, ул замон гавдам бўлур сендан баланд,
Сен билан ерда юриш юз ҳасрату армон менга.
Шодланиб, яшнаб борурман дор сари, Хисрав, эшит,
Сенга лаънат дер, ўқур раҳмат бутун инсон менга.
Сен экан буйруққа мағрур, менга ҳосил муддао,
Бу билан меҳру муҳаббат ортдирар жонон менга.
Қайтма фармонингдан, эй золим, юзингни кўрмайин,
Сенга юз минг таъна, нафрат, қутлуг обрў шон менга.
(Арман шаҳри томонга қараб таъзим илади. Хисрав
ортиқ даражада ғазабланади)

Х и с р а в

Қилинг буйруқларимни бунга ижро,
Сўзига қилмангиз бир зарра парво.
(Фарҳод олиб кетилади. Ёсумандан бўлак ҳамма
қайғуда, ҳатто Хисравда афсусланиш сезилиб туради)

Бузрукумид

Уни ўлдирмагингиз бежиҳатдир,
Чунунки банди зиндон маслаҳатдир.
У балким келган олий хонадондан,
Тушунмак лозим, иш чиқмас гумондан.

Бир нечалар

Сўзида ростлиқ гар бўлса пайдо,
Тирик юрса не ғам ул зору шайдо.

Хисрав

Нечик қилғайман ўз ҳукмимни вайрон?
Иш ўтди, энди бефойда пушаймон.
(Ташқарида ғовур-ғувур кўтарилади. Хисрав, бошқалар
ҳайрон. Йигитлар Шопурни тутиб келтирадилар.
Шопур мажусийлар пайғамбар деб эътиқод қилган
Зардушт қиёфасида кийинган)

Хисрав

Ким бу?

Йигитлар

Айғоқчи.

Хисрав

Хўш, қаерда экан?

Йигитлар

Ушладик бизнинг аскар ўртасидан,

Ш о п у р

Хуш келибсан, мусофирим, хоқон.

Х и с р а в

Кимсан, айғоқчими?

Ш о п у р

Бу сўз бўҳтон

Менга Зардуштдан ўлди шундай аён,

Юз тутубсан бу чоқда зулм томон.

Келар эрдим сени қилай огоҳ,

Тутди жосус деб бир неча гумроҳ.

(Елкасидаги хуржунидан бир идишда олов олиб қўяди.

Хисрав сажда қилади)

Х и с р а в

Буюринг, ўлтиринг, азиз меҳмон.

Ш о п у р

Менга йўқ ўлтириш учун фармон,

Бир ғариб, телбани тутиб душман,

Унга ноҳақ жазо буюрмишсан,

Жиннига чора банди зиндондир.

Х и с р а в

У эмас телба, онгли арслондир.

Ш о п у р

Дўст тутармиш ҳақими Зардушт уни,

Маъқул ўлмиш унинг бутун ўйини.

Эркаланмакка сен бўлиб монё

Хукм қилгансан этгали зое.
Бермиш ул кимсаким сенга ташвиш,
Дилбаринг базми бирла хуррам эмиш.
Унда душман муродига етадир,
Бунда бир бенаво ўлиб кетадир,
Кимса сизларгами, ҳамиша зўринг.

Х и с р а в

Тўхтатинг, тўхтатинг, чопинг, югуринг.
(Вазирлар бошқалар шошилиб чиқадилар, Хисрав ҳам
ҳовлиқиб чиқади)

Ш о п у р

Бу шаҳи Эрон ўзига маърур,
Менчи, Фарҳоднинг йўлдоши Шопур.
(Чиқиб кетади. Хисрав ғазабли ҳолда гапириб киради)

Х и с р а в

Ушбу элларга бир ғазаб соламан,
У ўжар қизни ҳам асир оламан.
Қўшиб Эронга шаҳри Арманни,
Қиламан пора-пора душманни.
(Қарсак уради. Қоровул кириб таъзим қилади)
Айтингиз: тезда аскар отлансин,
Қўрғон олдида барча тўплансин.
(Қоровул чиқди. Буйруқлар берилди. Чироғ ўчиб ёнганда
чодир олиниб, Арман қўрғони олдида Эрон аскарлари
тайёрланиб турган бўлади. Музыка)

Х о р

Биз Эроннинг, донгли юртнинг шонли эрлари,
Ёв юракли арслон ўғли қуёш аскарари.

Қуёш ўтнинг йўруқларин олға сурамиз,
Ер юзида Эрон шоҳи тахтин қурамиз.
(Хисрав ҳарбий кийимда келиб киради)
Салом-салом-салом!

Х и с р а в

Кўрсатинг, кўрсатинг душманга кўп иш,
Бошлангиз, бошлангиз шаҳарга юриш.

Х о р

Тоғу тошлар, дашту чўллар бизга баробар,
Донг чиқорғон ушбу йўлда ота-боболар.

Биз қуёшнинг болалари, даҳшат сочамиз,
Дунё бўйлаб ўлка эрлар юртлар очамиз.
Зафар, зафар, зафар!

П А Р Д А

V П А Р Д А

Меҳинбону ўрдасида Шириннинг қасри. Ширин қайғули ҳол-
да ўтирибдир.

Парда очилади. Музыка

Ш о п у р

Сабо, айғил хабар менга кўмакчи меҳрибонимдан,
Не ёлғиз меҳрибон балки менинг жону жаҳонимдан.
Олиб кўнглимни ул дилбар нечун ҳеч йўқламас бўлди,
Магар кўнгли олинғондир менинг оҳу фиғонимдан.

Ва ё мандан кечибу бу кун тушибди ўзгага майли,
Ки бундай кетди бепарво аламлар ўтди жонимдан.
Сабо, эссанг агар Фарҳод сори ҳадсиз саломим айт,
Хабардор эт у ошиқни шу ғамли дostonимдан.
(Меҳинбону қизлар билан киради. Ширинга яқин келади)

Меҳинбону

Қўй, эй Ширин шу тубсиз қайғуларни,
Бу чоқ Хисрав ўраб олган шаҳарни.
Кўриб эл ҳолини қийналдим ортиқ,
Аланга ўтлар ичра толдим ортиқ.

Ширин

Нетай, амма, жуда тортдим хижолат,
Менимчун халққа етди жабру кулфат.
Буюрғил, мени қийнаб ўлдирилсин,
Элу юрт шу асирликдан қутулсин.

Меҳинбону

Келинг, қизлар, қилинг сиз бунга парво,
Чиқай, душман билан айлай мадоро.
(Чиқади. Қизлар Ширинни ўраб оладилар)
Музыка

Қизлар

Ширин-Ширин, эй нозанин, бу қандай ҳол?
Кўриладир сенда ажаб ғамли хаёл.
Бир нарсасин йўқотғондай ҳомушдирсан,
Нозик танинг ўраб олмиш ранжу малол.

Ширин

Эй дўстларим, қайғумдан ҳеч сўрамангким,
Уни сизга сўзламакка тилимдир лол.

MAVQUF O'QUV-KUTUBXONA MARKAZI

MIHIRAT OZIL BAJRAQ ORDENLI

OSBEK DAVLAT OPERA VA BALET TEATRI

24

FARHAD VA SIRIN

ФАРҲАД ҶИШИРИНИ

М. А. САРРАН

Муассасаси — Т. САДҚОВ

Муассасаси — С. У. МУҲАММЕДОВ

Муассасаси — М. А. САРРАН

Ўтказиб берилган

Ҳолати

Корин ЗАҚОРОВ

№ 10

Мажлиси МАДАНИЯТ

Ўзбекистон Республикаси

Қўлдан ёзиб берилган ва қўлдан келиб қолган ҳолатда театрнинг мажлиси раҳбарига ва мажлис раҳбарига ҳақ ҳисоб қилиб берилган.

Ўқув-кутубхона қўлдан ёзиб берилган.

«Фарҳод ва Ширин» спектаклининг афишаси.

Қизлар

Ҳар нечикдир, ўзни тетик тутмоқ керак,
Бу маънисиз қийнолмоқдир, жонга завол.
(Шопур киради. Салом беради. Қизлар чиқиб кетади)

Ширин

Оҳ Шопур қаерда Фарҳодим?
Кеча-кундуз фақат удир ёдим.

Шопур

Тулкилар айлашиб унга тадбир,
Қилди у ошиқи ғарибни асир.
Уни Хисрав ўлимга ҳукм этди,
Итлари судрашиб олиб кетди.
Менда Хисравга ҳийлалар туздим,
Нейда бўлса у ҳукмини буздим.
Сизга бир хат бериб эди Фарҳод
(Салласи орасидан бир хат чиқариб Ширинга беради)

Ширин

Ҳайрият, у ҳануз этар мени ёд.
(Ташқарида қаттиқ шарпа. Хисрав ва Шеруя, Ёсуман
ва бир нечалар кирадилар. Шопур ўзин бир чеккага
олади)

Хисрав

Салом, эй булбули гулзори Арман,
Менинг элчимни хўрлаб қайтарибсан.
Шаҳарни фатҳ этиб олдим, на дерсан?
Менга балким итоатга келурсан.

Ёсуман

Этар, Хисрав, сиз ила майли пайванд,
На дерсиз бўлмаин бу ишга хурсанд.

Х и с р а в

Тирик бўлса эди Фарҳоди ғамгин,
Уни ёқлаб талошмоқ эрди мумкин.
Кетибдур ул, хусумат бежиҳатдир,
Менинг раъйимга юрмак маслаҳатдир.
(Меҳинбону билан Шопур кирадилар)

Ш и р и н

Тирикдир Фарҳод ўлган йўқ, саломат,
Мана, келди бу кун ундан менга хат.

Х и с р а в

Қуёшу ўт ҳақи бу сўз эрур чин.

Ш и р и н

Бу афсунларга алданмайди Ширин,
Сенингдек шаҳга ёлгон сўз уятдир.
Агар ростдир ўликни бунда келтир,
Кетур у бенавонинг қонли жисмин.

Х и с р а в

Инонмайсанми? Фарҳод келтирилсин.
(Йигитлардан бир нечаси чиқади. Ёсуман мағрур)

Ё с у м а н

Кичик бир ҳийлам ила ўлди Фарҳод,

Ш о п у р

Ҳа-ҳа, дўстимни ўлдирган шу жаллод,
Кўтаргай барча эл ўлумни жомин,
Керак бундан олай дўст интиқомин.
(Фарҳод жасади келтирилди. Ёсумандан бошқалар
афсусланиб турар эдилар. Шу вақт Шопур бирдан
огилиб Ёсуманга ханжар уриб ағдаради).

Хисрав

На қилдинг, ҳой-ҳой бу қотилни ушланг,
Суринг, ҳайданг буни, зиндонга ташланг.
(Шопурни тутиб Ёсуман ўлигини ҳам олиб чиқадилар)
Сўзимга энди шояджим унарсан,
Ҳали ҳам кўнмасанг тутқун олурман.

Ширин

Менга истак бу элнинг фарди эрди,
Мадори жоним онинг дарди эрди.
Ўлибдир кўрсатиб бу ўз вафосин,
Қўйинг, мен ҳам тутай онинг азосин.
Фироқида бу кунлик тонглолиқман,
Ғамида ўйлаким сувсиз болиқман.

Меҳинбону

Биза шоҳ афв мактубин юборсин,
Элу юртни асирликдан чиқарсин.
Эрур Ширин шаҳи Эрон канизи,
Агар тутса азиз бўлгай азизи.

Хисрав

Бале, бу фикрингиздир менга маъқул,
Сиза бир қанча кун майли қўяй йўл.
Чиқаргайман қўшинларни шаҳардан,
Умидли ваъдангизга кўз тутарман.

Шеруя (четга)

Нега дилбарни мен бунга берурман,
Отамни ўлдириб ўзим олурман.
(Хисрав ва Шеруя чиқиб кетади. Бир оздан сўнг Шеруя
қўлида қилич билан кириб келади)

Ш е р у я

Гўзал ҳуснингни бир кўрмакла, эй ҳур,
Кўнгилга айлади ишқинг ўти зўр.
Ул ўт андоқ менга солдики партав,
Не Фарҳод ул сифат кўйган, не Хисрав?
Далил нетар эсанг ҳозир турибман,
Ки ишқингда отамни ўлтирибман.
(Кўлидаги қонли қиличини Ширин олдига ташлайди)

Ш и р и н

Бу экандир қазойи осмоний,
Отангин пок қилдинг бу жаҳонни.
Бу гавдаким отангиндин кўрди бедод,
Эди ишқ аҳлининг сархили Фарҳод.
Ишорат айласанг айлаб мени шод,
Ки Шопур ўлса ғам қайдидин озод.
Бериб Фарҳод танин Шопурга тездан,
Хўтан сари равона айлагайман.
Кейин ҳукмингла фармонингда бўлсам,
Туну кун соядек ёнингда бўлсам.

Ш е р у я

Неким ҳукм ўлди фармонинг тутарман,
Бориб Шопурни мен озод этарман.
(Чиқади. Ҳамма уни кузатиш билан машғул эди, Ширин
заҳар ичади. Музыка)

Ш и р и н

Сансиз, эй жону жаҳон, тарки жаҳон истар кўнгил,
Битди сабрим бу замон, ороми жон истар кўнгил.
Айрилиқ этди забун шавқингда бағрим лолагун,
Базми васли ёр учун ўзга макон истар кўнгил.

Кўз тикибдир душманим, жонга қафас бўлди таним,
Йўқ баҳори гулшаним, фасли хазон истар кўнгил.

Аммажон бўлғил ризо, ёримга бўлгайман фидо,
Ёвга бўлмай ошно, нақли макон истар кўнгил.
(Меҳинбону Ширинга қараб боради. Шеруя киради.
Шопур ҳам бор)

Меҳинбону

Надир, Ширин, бу хил сўзларни дерсан?

Ширин

Кел, эй Шеруя, кел мен энди сендан... (ўлади)

Меҳинбону

(қизиб) Ширин, на ҳолат бу, на ташвиш,
Мени қўрқитма Ширин (бориб ҳаракат қилдириб, бир-
дан ҳаяжон билан)

Оҳ, ўлмиш!

Ўлимнинг дастидан минг доду фарёд,

Ки тушди ерга сендай сарви озод.

Оғир қайғулар ичра толдим, эй воҳ,

Фалокатлар тагида қолдим, эй воҳ.

(Ҳамма иймаланишиб турган вақтда одамлар ҳовлиқиб
кирадилар)

Бир киши

(кириб) Хўтанликлар.

Шеруя

А?! А?!

Я на бир киши
(кириб) Хўтанликлар.

Ш е р у я

Хўш, на қилди?

К и ш и

Хўтан шоҳи қўшинлар бирла келди.

Б и р к и ш и (кириб)

Хўтан аскарлари босди шаҳарни

Ш е р у я

Қўйинг, айтманг бу ёнглиғ шум хабарни.

(Баҳром Хўтан аскарлари билан киради. Ҳамма ҳайрон бўлиб қотди)

Б а ҳ р о м

На ҳолат бу? Ким этмиш мунча бедод?
Ўликлар ким?

Ш о п у р

Булар Ширину Фарҳод

Б а ҳ р о м

Нечик Фарҳод, қаердан эрмиш асли?

Ш о п у р

Хўтан ҳоқонидандир дурри насли

Б а ҳ р о м

Оҳ, ажратмиш фалак шоҳимдан, афсус,

Жудо бўлдимми ҳамроҳимдан, афсус!

(Фарҳоднинг юзини очиб, уни силайди, қучоқлайди)

Аё жондан мени навмид қилғон,
Балоу меҳнатим жовид қилғон,
Кўз очмассан, дебон келган қулимдир,
Масал чин бўлдиким уйқу ўлимдир,
Менингдек қул сенга оламда мавжуд,
Сен ўлдинг душманинг зулмила нобуд.

Ш о п у р

Ким бўлдинг мунча дардли қайғурурсан,
Дегил, Фарҳод учун сен ким бўлурсан?

Б а ҳ р о м

Манам шаҳзода Фарҳод дўсти Баҳром,
Мени тақдир этибдир бесаранжом.

Ш о п у р

Азиз Баҳром, тутингиз бизни маъзур,
(Баҳромнинг оёғига ўзини ташлайди. **Баҳром уни турғизади**)

Манам Фарҳод ғурбатдоши Шопур.
Менга сиздан нишон бермишди Фарҳод,
Ҳамиша сизни у айлар эди ёд.
(Баҳром Шопурни қаттиқ қучиб йиғлайди)

Б а ҳ р о м

Саломат бормисан? Эй дўст нишони,
Ғариб дўстимни мушфиқ меҳрибони.
Қани, айт ким сабаб бу можарога?

Ш о п у р

Эрон шоҳи сабаб ҳамма балога
Қўшин гортиб Эрондан келди Хисрав

Фақат Фарҳодни билди ўзига ёв.
Меҳинбону бўлурлар бу маликам,
Бўлур Ширинга амма ёру ҳамдам.

Баҳром

Салом шонли малика, эй улуғ шоҳ,

Меҳинбону

Салом, хуш келдинг, эй марди дил огоҳ.

Баҳром

Ўғоним сизга сабр этсин каромат.

Меҳинбону

Бўлинг кўп йил жаҳон узра саломат.

Шопур

У Хисрав ўғли Шеруя...

Баҳром

Буён кел

(Шеруя титраб Баҳромга яқин келиб таъзим қилади)

Нечун бўлдинг бу ваҳшийликка мойил?

Гапир тезроқ...!

Шеруя

Менинг Шопур гувоҳим,

Ки Фарҳоднинг ишида йўқ гуноҳим.

Онга ҳар кимниким қотил билибман,

Отам ҳам бўлсаким қатлин қилибман.

Баҳром

На мақсадла яна бу ердадирсан.
Яна кимни ғазаблаб ўлдиурсан?
Шаҳарга қанча етган бўлса ғорат,
Қилиб ислоҳ уни айланг иморат.
Кўрибдир эл зарарларким отангдан,
Уни сен бекаму кўст ростлагайсан,
Буларга мақбара бунёд этарсан,
Қилурмиз даҳма ўрнин биз муайян.

Шеруя

Турибман бандавор фармонингизга.

Баҳром

Кейин, ҳайданг, кетинг Эронингизга!
(Шеруя таъзим қилиб чиқади)

Музыка

Хор

Ажаб бир оли ҳимматсан онинг қолғой жаҳон узра,
Қуёш нурила таърифинг ёзилғай осмон узра.

Меҳинбону

Ҳақиқат нури ҳақсизлик қоронғусин енгар албат,
Адолат доимийдир зулм қолмас бу жаҳон узра.

Баҳром

Фароғат бирла бир дам ўйнамай Фарҳод ила Ширин,
Жаҳондан, кетди аммо исми қолди дoston узра,

Хор

Жаҳондин, кетди аммо исми қолди дoston узра.

Парда тушади